

HIND 5 SENTI

Võidupüha

Õpilasteleht

Nr. 28

17. juunil 1937

V aastakäik.

Riigiraamatkogu

Je.

Hans Verev
Akste

L.

ISAMAALE...

Taevasa ilus päike
kosutagu isamaad.
Leidku õnne suur ja väike,
kõik, kes Eestis asuvad.

Puhugu meil lõunatuuled
mustad mured minema!
Olgu hõiskel kõigi huuled:
ilus oled isamaa!

Vaprad Eesti noored kotkad
lennake kõik kõrgele;
olgu teie teod, püüded
auks ja iluks rahvale.

Vahva Eesti malev kaitsku
värskel jõul me kodumaad.
Taevasa ise hoidku
sõjakatkust meie raad.

Meie riigil, meie rahval,
meie kallil isamaal:
olgu õnne igal vahval
püüdjal, hoolsal töötajal!

KÕIK TULED, MIS ON, PANGEM PÕLEMA,

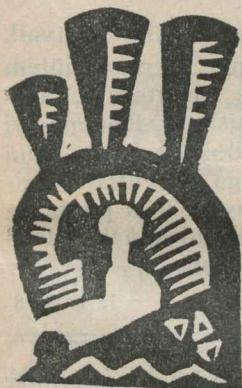
ET ŠARAKS
NEIST
KODUNE
TUBA!

RIIGIVANEM K. PÄTS

A. Kütt, 15 a.
Valga

J.
Pliiats

KUI EESTLASED PÄÄSTSID RIIA

Von der Goltz, saanud Võnnu all eestlaste käest Landesvääri sõjas haledasti lüüa,

jääb ometigi oma väeosadega Lätti; sest liitlased sundisid pääle eestlastele rahu ja ei lasknud meil sakslasi välja peksta kogu Lätimaalt.

Neile balti-saksa vägedele hakkas Saksamaalt toeks saabuma aina uusi vägesid, vene sõjavange ja teisi, kõik saksa varustuses.

Nii kogunes Lätti jällegi suur armeed.

Kõik katsed seda armeed, mille koosseisus oli 55 tuhat meest, 6 patareid, 4 eskadroni, 140 kuulipildujat, 24 haubitsat ja 18 aeroplaani, üle tuua või ära kutsuda Narva alla punaste vastu, luhtuvad. Nende juht Bermond-Avalov vastab, et „Narva all seljatagune pole usaldusväärne, et ta umbusaldab ja kardab eestlasti...“

Sõda algab. Bermontlasil veab. Lätlased põgenevad. Riia on otsustatud maha jätta.

Bermond-Avalov oma mälestustes kirjutab sellest:

„Lätlased inglastega põgenesid Riia ja linn jäi täielikult tühjaks...“

Eesti rahvas, alustanud Vabadussõda esiti küll kahvatult, sõja ajal varsti kohe lööb end aga sirgu, mobiliseerib kõik oma meeskodanikud rahvaväkke ja muutub Baltikumi kõige tugevamaks sõjajõuks. Vähe sellest, — eesti võimas ja võidukas kaitseväge tegutseb isegi üllatavalt hästi. Kord murtakse sisse sügavale Venemaale, vallutatakse vana kuulus Pihkva, abistatakse hõimlasi ingerlasi, kusjuures langeb isegi Leningradi eelkindlus Krasnaja Gorka, eesti ratsaväge tungib isegi nükaugale lõunasse, et kohtab Poola ratsaväega. Eesti laevastik tõuseb jälle viikingite-aegsesse suurvormi, opereerides kord Riia, kord Leningradi all. Eriti tõhusat toetust osutati aga lätlastele, võimaldades neile oma riigitegevust alustada. Ja üks omapäraseid operatsioone oli nimelt eesti kahe soomusrongi retk Riiga oktoobris 1919.

Linnas ei leidunud ühtki läti ohvitseri... Ma peatasin oma sõjategevuse. Mulle näis, et sel ajal, kui Riia taktiliselt on minu käes, lätlased mõistavad, mida ma neilt nõuan ja — annavad järele. Sel ajal saabusid linna kaks eesti soomusrongi ja pataljon jalgväge...“

Meie soomusrongid Riias

Kuigi Riiga sõidul meie rongidele vastu tulnud läti kõrgemad ohvitserid teevad teatavaks, et nemad on otsustanud Riia maha jätta, eesti soomusrongid omal käel sõidavad edasi. Sõitnud hommikul Riia pääjaama, meie soomusrong nr. 1 otsekohe saadab välja Diiina kaldale oma valvemeeskonna. Kuna mõlemad sillad on lahtikeeratavad, eestlased pööravad need üles, ise asuvad jõe äärde kaitsepostidele, ja linna sisse marssida pole enam üldse võimalik.

Nüüd vaenlane avab ägeda püüsi-, kuulipilduja- ning kahuritule meie kaitsjaile, kuid need jäävad oma kohtadele.

Vaenlane peatatakse Riia väravail.

Soomusrong nr. 2 patareidülem oma mälestustes kirjutab: „Varahommikul peatusime Rodenpoisi jaamas. Siin jookseb suur Riia maantee raudteega kõrvuti. Nägime hulgaviisi rahvast Riia poolt tulemas. Liiguti salkades, nagu oleks minek palverännakule.“

Järg lk. 8

Piilur

KARJAPÕLVEST

Õdagu ma konagi enne karjaga kodu es saa, kui päiv joba ammuki ära oll lännu. Aga kui ma sai, sis lätsi maru truhviga! Kui vask läbi uibu-aia läits, sis oll õkva ubina tii takan.

Lehmi mollin olli ainu ja vett ja linasiimne-rokka, vai mis ta sääll olli. Veedike jahu ja suula kah ja... Nakasiva sis lehmä pistmä, mis matsub! Aga üits sunnik es süü. Aga kui Leena tuli, no sis oll kell sada. „Noh, mes sa Pitsu mant ära laset a'ada, mes?“ — „Ega... ta esi läits.“ — „Vai esi läits! Kae kuda ta mul ära ei lähä!“

Kutsub sis Pitsukese molli manu ja häälitseb nigu mesilane tõse man. Tal olliva vist käe soolatse, sest lehm nakas ta kassi lakma. „Näe kuda ta mul süüp!“ — „Jah, sul soolatse käe.“ — „Ärä sa võltsi tan midägi... Esi ei kae lehmi ja muud midägi!“ Noh, ma kai sis lehmi: olliva tõstel sarve pään, saba takan ja vehkklivä handuga. Si-putiva jalgu kah ja muud erilist es oleki.

Aga Pitsu, sunnik, läits jälle mant ärä. Mina es a'a kah tedä enämb tagasi: raiskab enne talu kraami. Oles viil piimägi annas, aga es anna toda kah! Las tõse söövä...“

Otse sis kargu aohunnikust vällä ja ronisi aia otsa, et säällt pääle minnä. Äkki tunne, et aid nakkab värisõmä. Ja enne ku midägi aru saa, tsuple joba lehmi mollin joogi seen. Ah sa, Pitsu-sunnik, endä pää süütmisega! Tulen mollist vällä ja Pitsu käsi oles halvaste käenu, kui mitte Leena es oles tullu. „Noh, mis sa lehmä mant ära a'at?“ — „Sa igavene Pitsu! Tõogas mu aia otsast moldi!“

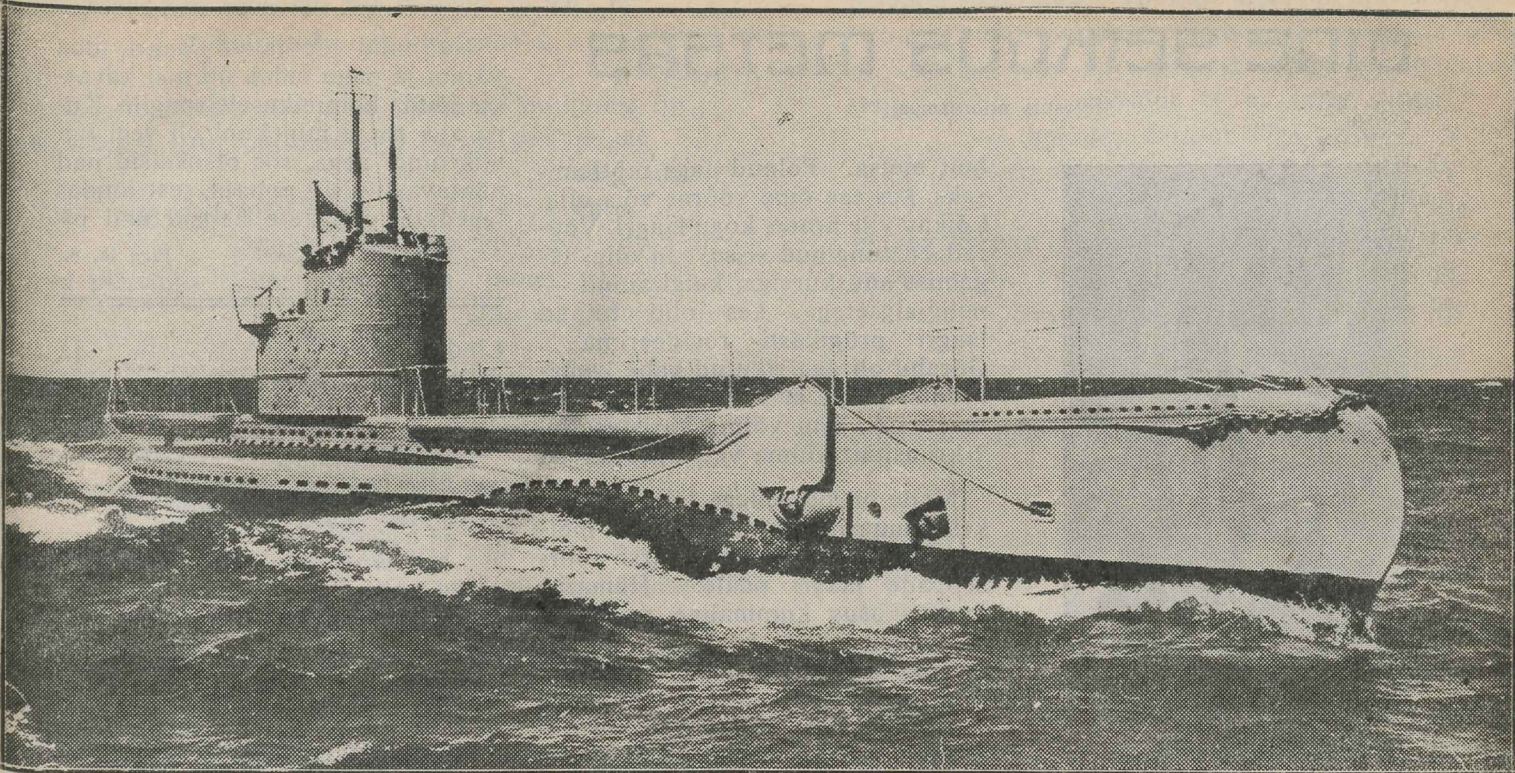
Kui ma viil enne Leena naarmist nannu es ole, sis nüit küll.

Ai sis mu kambrede, et kuiva rõiva sälgä panna. „Ei tiia, mis tu Leena kah süvvä om tennu,“ mõtles, „ei tiia, kas kapstid lämmistänu vai?“... Ommugus ollivä keedetü kapsta, lõunaaigu süüdi neid külmält ja õdagus vast lämmistedi.

Leena tuleb lehmi nūsmast ja süük otsitas lavva pääle. Aga kae: püdelä kapsta om! Es ole peris paksu, ega ka peris vedelä; nii kate vahepääl.

No ma ka sis sei nii, et kõtt nakas valutama. Leena ütäl küll: „Noh, ärä nüit kõiki kapstid ärä süü, midä nu tõse sis söövä! Ei sinusugust või kapstide manu laske; sa süüt endä lahki!“ Mina karassi õkva lavva mant üles ja nukka! „Mes sa purtsit tan! Ütle veitse nalla peräst, temä õkva purtst nukka! Oled iks üits vana purts-Piitre!“

Egä säänte küll, kui Leena, koskilt täis saa! Söögu sis minu jagu kah! Mina es lähä kah enämb süü-mä; lätsi ja säädse endä lõukal magama.

KALEV JÕUDIS KOJU — „KALEVI“ NÄOL

Esimene Eesti allveelaev „Kalev“

ALLVEELAEV

MIDA TEAME VEEALUSEST PAADIST

Veealust paati võime nimetada noorukiks, kuna ta võrreldes teiste laevadega on alles viimase paarikümne aasta kestel saavutanud oma lõpliku kuju, mis lubab teda pidada ohtlikuks mererelvaks. Ometi algasid katsed allveelaeva loomiseks juba neljasaja aasta eest. Esimene edukam katse teostati 1864. aastal Põhja- ja Lõuna-Ameerika vahelises sõjas.

Miin lati otsas

Põhjapoolseil oli rida soomuslaevu. Nende vastu konstrueerisid lõunapoolsed veealused aurulaevad, mille nina külge oli kinnitatud pikk latt. Lati otsas oli miin. See tõugati vastu vaenulist laeva.

Kui Põhjapoolsete laevastik parajasti Charlestoni blokeeris, tegid lõunapoolsed oma allveelaevaga esimese katse. Miin lõhkes, kuid soomuslaev jäi vigastamata. Kuigi põhjapoolsed erutuses otsisid vaenulist laeva, ei näinud nad midagi. See liikus voolust kantuna vee all tasakesi eemale ja pani masinad tegevusse alles ohutus kauguses.

Esimesele katsele järgnes teine. Sellega juba hukutati põhjapoolsete soomuslaev — kuid, vajuva hiig-

Allveelaevade tekkimine Meredevalitseja ehitus

lase veekeerised uputasid ka allveelaeva enda.

Tehnika võidujooks

Järgnevad aastad tõid kaasa tehnika üldise arengu. 1866. a. inglase Whitehead ja austerlane Luppis konstrueerisid iseliikuvat torpedo-miini praeguse allveepaatide torpedo prototüübi. 1870. a. ilmus dünamomasin, mida tänapäeval kasutatakse veealuste paatide akumulaatorite laadimiseks, 1876. gaasimootor, 1893. diiselmootor, mis allveepaadi edasi viib veepääl, ja 1895. raadiotelegraaf. Samal ajal arenes ka terasest laevakorpuse ehitamine.

Allveelaeva sisemuses

Tänapäeval moodustab allveelaeva kere terasplaatidest hermeetiliselt (õhukindlalt) suletav korpus, mis võimaldab sukelduda 100-meetrilisse sügavusse ja taluda kuni 30 atmosfäärilist rõhumist. Korpus on jagatud mitmesse veekindlasse eriossa, et ühe osa purunemine ei põhjustaks veel laeva hukkumist.

Laeva sisemuses on horisontaalselt asetatud torpedo torud, millede laskemehhanism on hermeetiliselt suletavate klappide taga. Korpuse kohal asetseb ülemine lagi ja

ehitused, milles on tsisternid. Nende täitmine ja tühjendamine veega reguleerib sukeldumist. Samas asetsevad ka kaks periskoobi-toru (vt. „Õ.“ nr. 12. — 1937. a.), mille abil komandant võib vee all olles jälgida silmapiiri.

Allveelaeva päämiseks relvaks on torpedo (vt. „Õ.“ nr. 19 — 4. ak.), mis iseliikuvat aparaadi abil juhitakse vastu vaenlase laeva, kus see lõhkeb. Pääle selle teostab allveelaev veel miinide positsioonile (kohale) asetamist, mis sulgevad tee vaenulistele laevadele. Sellele liiks omavad allveelaevad veepäälseks tegevuseks veel paar kahurit.

Kui laev hukkub...

Uuemat tüüpi allveelaevad omavad erilisi avasid, mille kaudu avarii (õnnetuse) korral meeskond päästemaskides võib laevast veepäälle pääseda. Pääle selle on laevadel erilised boid, mida uppumise korral võib lasta vee päälle tõusta; põlev lamp boil kergendab laeva asukoha leidmist, telefon võimaldab päästemeeskonnal hädalistega ühendusse astuda, ning paenduv toru muretseb värske õhu ning vedela toidu juuretoimetamise eest.

Ajakirjast „Вокруг Света.“

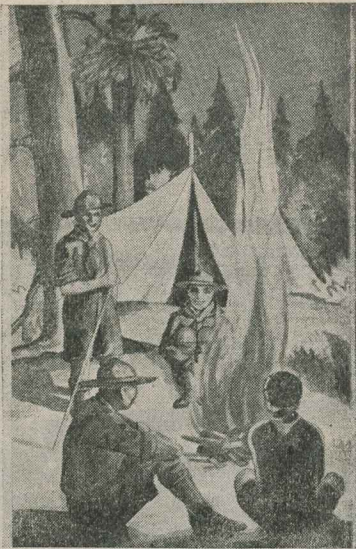
Järgmises numbris

veel allveelaevast:

- Mida suudab allveelaev
- Allveelaevade hävitustöö
- Maailmasõjas
- Kurbmäng sügavuses jne.

ÕINE SEIKSUS METSAS

Mälestus noorusmaalt

Õhtul lõkketule ääres...

Päike seisis juba kõrgel, kui poisid lähenesid laagrikohale. Vapramäe peatuskohta tollal veel polnud ja poistel tuli jalgsi minna Nõo jaamast laagripaigani, kusjuures tuli kaasas kanda skautkeppidel kogu laagrivarustus. Sammudes üle silla märgati puutüvede vahel vilkuvat punast laiku — laagri valveskaudi kaelarätik.

Meil, ühepäeva laagrimestel, oli tegemist palju, et mitte asjata raisata minutiliseid, vaid sukelduda suvisesse loodusesse. Ja pääle einet olidki kõik kadunud metsa.

Saabus esimene laagriöö. Õhtul lõkketule juures tekkis aga poistes tore mõte. Kilomeetrit poolteist Peedu poole pidi asuma noorseppade laager ja sinna kavatseti nüüd minna luurekäigule.

Kustus lõkketuli ja poeti telkidesse. Kõik oli vaikne, ainuski tuuleil ei liigutanud tukkuvate kuuskede oksa. Vahete-vahel murdus praksudes kuivanud oksake valvuri jala all, kes tegi oma õist ringkäiku ümber laagriväljaku ja hoolega jälgis lipumasti, mille küljes rippus allalastuna sini-must-valge lipp.

Kuid unekiusatus oli temalgi suur. Istudes kustunud lõkketule ääres asetsevale puukännule jalgu puhkama, vajusid temagi silmad kinni, kuigi meeletult vastu punnis.

Äkki ärkas valvur nagu ussist nõelatuna. Ta oli kuulnud oksa praksumist ja avades silmad nägi tumedat kogu hiilivat telkide va-

helt metsa. Polnud aega mõtlemiseks, kes see õine võõras võis olla. Lõikav vile äratas kogu laagri. Võõrad on tunginud sisse. Ja oligi tegemist nuuskureiga, kuigi ainult — neljajalgsetega, kes olid tulnud laagri prügikasti revideerima... Öörahu oli aga rikutud kahe karjakraansi poolt ja valvur pidi hoole-tuse eest vastu võtma karistuse — 2 kruusitait külma vett kraevahele.

Meile oli öö sellega läbi. Neljakesi suunasime sammud vargsi metsa poole ning võtsime kursi noorseppade laagri pääle. Hämaras metsas asus kummaline poolhirm — tegevusärevus kehha. Äkki silmasime puude vahel kuueliikmelist noorseppade salka. Kiire hüppega varjasime end. Alles siis, kui olime juba kõhuli märjal rohul, saime aega silmitseda oma peidukohta. Sobiv see igatahes polnud, vähemalt mulle ja mu sõbrale, kuna olime sattunud teelt vaevalt kaheksa sammu kaugusele. Ümberingid vaid käsivarrejämmedused harvad puud, mis mingisugust varju ei pakkunud. Seltsilistel oli aga ideaalne peidukoht — paks lepavõsastik. Kuid parata polnud nüüd enam midagi. Iga vähemgi liigutus oleks võinud reeta.

Laiakaabuga kaetud pää toetatud kätele, küünarnukid pehmes samb-las, hommikpäikese heledais kiirtes särav signaalsarv võöl, nii lamasin liikumatult. Jõuk lähenes.

Näis, nagu ei märkakski nad meid, skaudipoisse, kelle eesmärgiks külastada nende laagrit ja „revideerida“ lipumasti.

Kuid mis see siis on? Veidi maad minust eemal kirus nende juht sääski, ja käskis ühel poistest mürda sõnajalalehti, et sellega neid eemale peletada. Taipasin — see on lõks, sest sõnajalgu leidis ainult meie-pool küljes. Seega taheti hiilida meile lõplikult lähedale, et siis ker-gesti kinni nabida.

Jõuk seisatus. Poiss astus teelt otse minu suunas. Pöörmata pilku tema silmilt jälgisin igat ta liigutust. Vaevalt paar jalga minust eemal — otse minu ees — kum-mardus ta, murdis sõnajala lehe, pöördus ja sammus tagasi kaaslaste juure. Nad polnud meid märganud! Nüüd läksid nad jälle oma rada. Meie jäime liikumatult oma kohta-dele, kuni nad olid eemaldunud. Siis asusime neid jälgima.

Nad olid lõpetanud laagri juba varem ja nagu näha, oli neil kavat-sus jõuda hommikusele rongile. Kuna aga rongi minekuni oli veel ligi viis tundi aega, siis otsustasid nad nähtavasti pisut puhata, sest jõudes lagedale väljakule heitsid nad pi-

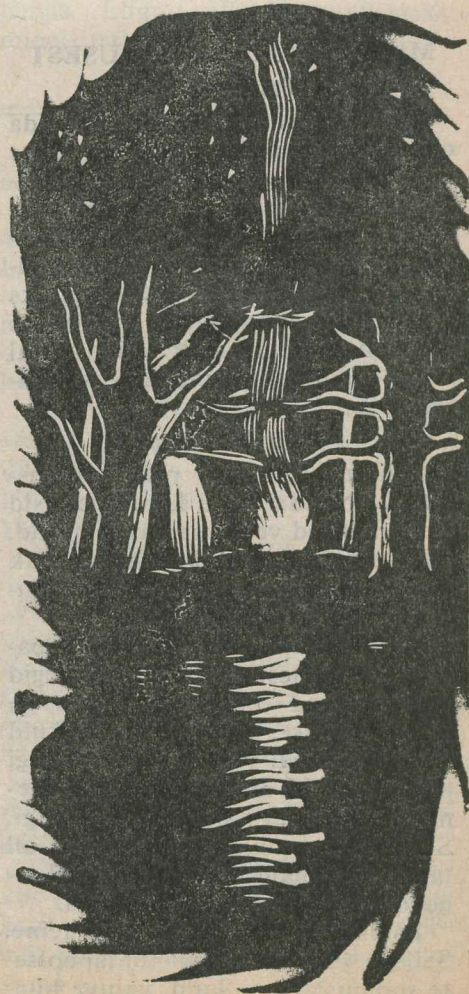
Järg lk. 8.

Linda Reeve
Viru Kabala

L.

Lõkkeõhtu

Mis küll legitseb metsas, sääl süngete kuuskede taustal?
Laulu nagu heliseks järve pääl ja tontlikke varje sääl paistab.
Kas on see muistne õitsetuli minevikust esile kantud?
Või on see sortsi võluküli, kel' suviööks vabadus antud?
Ei! pole see sortsi — ei õitsetuli, on skautide lõkkeõhtu.
On skautliku nooruse nõiatuli, mis värvib taas järvegi vahtu.
Sääl, lõkendavate leekide juures, kesk iidsete metsade hõngu süvenevad rahvuslikud juured ja sõlmitaks' sõpruse lõngu...
Vaimustavalt kõlavad laulud ja jutustab tulevana...
Ent juba kustuvad haled, ja lõpul on õhtu nii kena...

„Miks?“
 et nad teinekord ei tohiks seda teha.“
 „Sa oleksid pidanud nad otsekõhe läbi klopima,“
 „Näed, Terese, nad ei julge ligineda.“
 ütelnud.
 Paul Kamenius, vaatasid meie poole, kuid midagi ei
 Samal ajal läksid üle puistee Jorh Knopp ja
 sönä, Terese.“
 „Mina seda ei luba, ma kolgin nad läbi. Au-
 ja „Must nõid“ ja veel palju muud.“
 „Sinu sõbrad. Koik. „Italiyaano“, hüüavad nad
 „Kes, Terese?“
 mind.“
 „Ei, ma ei taha. Siin kõik nartivad ja nokivad
 siia, Terese...“
 maade üle võib raamatulist lugeda... Jää sina ka
 „Me ei sõida siit kuhugi... Aga võraste
 Ma ainult noogutasin päraga.
 tas jälle mulle otsa ja näitas oma läikivaid hambaid.
 kõneleb ema, ja maksavad hääd raha.“ Ja ta vaa-
 inimesi kosole. Vähiemaalased võtavad alati juhi,
 hobuesleid tarvitamiseks anda. Sa võid sõidutada
 vällismaalasi lootiskus saarele sõidutada. Sa võid
 „Tee seda, Peeter. Sa oled tugev. Sa võid
 otsa vaatas.
 Mul hakkas hirm sellest pilgust, millega ta mulle
 Peeter? Sõida meiega ühes!“
 võib müüa liili ja apelsine ja viinamarju. Tead mis,

Pöder“. Klaus Zappa tahab saada arstiks, ja teda
 kutsutakse „Surmav Mürk“.

Mina olen „Kotkasilm“.

Heini määris oma näo telliskivi tuhaga ning
 keksis ja kargles telgi ees oma narmastega kott-
 pükstes nagu pöörane.

„Punane Madu“ tantsib sõjatantsu,“ seletas ta.

Ta leidis prügihunnikust plekkkarbi ja roosteta-
 nud noa ja kaevas noa maa sisse.

Siis ta kutsus „Surmava Noole“ ja „Väleda
 Pödra“, et nad sõlmiksid temaga „verevendluse“.

Kamenius ja Knopp vahetasid pilkusi, et kas
 see mitte kardetav ei ole, ja läksid viimastena.

„Tooge vett!“ kamandas Heini.

Ja Kamenius ammandas august vett, mis oli
 parkalitöökoja varemete vahel.

„Käised käärida!“

Ja Heini tegi oma sulenoaga väikese kriimustuse
 Kameniuuse, Knopi ja enese käsivarrele, nii et veri
 välja tuli.

„Nüüd joome sellesinatse vere,“ ütles Heini pä-
 ris pastori häälega. „Ja nüüd oleme meie — kolm
 meest — otsegu üks mees. Ja Suur Vaim nägi seda...
 Aamen!“

Ja nad imesid üksteise käsivartest verd ning
 rüüpasid plekkkarbist vett pääle.

Ja tegid silmad, nagu kana, kes rasvase ussi on
 alla neelnud.

„Aga mis te Itaalias tahate pääle hakata?“ küsi-
 sin ma. Tahtsin väga temaga vestelda.
 „Teadi!“ ütles ta ja nipsutas sõrme. „Minu
 vanaemal on viinamarja-aed. Ja sääl on järv ja
 mäed; see on hoopis midagi muud kui sinine ümbrus.
 Ja pole tarvis nii palju töötada. Ema alati kõneleb
 seda, kui jutustab Itaaliast. Igalt maalt sõidab rik-
 kaid sinna kokku seda ilusat maad vaatama. Neile

alandlikud.

„Tal olid tugevad valged hambad, nagu tahaks
 nendega hammustada. Kuid silmad olid lähked ja

„Ei, hää on,“ lausus ta ja naeratas.

„Kahju, et sõidad ära, Terese.“

saada.“

„Emal on igav, ja ta võib ainult Itaalias terveks

„Sulle ei meeldi siin, Terese?“

ja nad tahaksid jälle sinna tagasi.

siin. Ta ema peaaegu iga päev kõneleb Itaaliast,
 oled ära sõitnud. Ja nad elavad juba kaksteist aastat

Ta oli olnud kõigest aastane, kui nad Itaaliast
 lapse vastu lahke ja jutustab oma kodumaast.

kui ta jalutas Dzonniga sadama-alleel. Ta on alati
 Ma tegin tihti nii, et püüdsin kohata Teresega,

valutavat tal sellest, et ta tundvat suurt koduigatsust.
 leb, et emal olevat tihti kanged püüvalud. Aga pää

proua Spinelli pikutab kogu aeg voodis. Terese üt-
 Terese teeb üldse igasugust tööd. Sellepärast et

Ta oskab teha ka hiinalaternaid ja niidirullidest
 vurrkanne.

Ta teeb kõik, mis sa talle aga ütled, ja teda pole
 vaja paluda.

Ükskord allkorral, Titjenite juures, juhtus tule-
 kahi.

Proua sai vabrikust kaupa, taldrikuid ja potte,
 aga tühja kasti õlgedega, kust nõud välja olid võetud,
 jättis kööki pliidi juure. Ise heitis magama.

Proua Titjen jutustas meile seda hiljem.

Äkki oli kogu maja suitsu täis, ja meie magamis-
 tuppa tungis kanget vingu ja kõrvelõhna.

Isa ja ema olid mõlemad koosolekul.

Seda märgates Friida kargas voodist, hakkas
 tuba mööda jooksmas ja kisama: „tulekahi!“

Ma hüppasin ka voodist, ajasin püksid jalga ja
 jooksin Friidaga trepist alla. Suitsu oli nii paksult,
 et me midagi ei näinud.

Tänaval hakkasin Hermanit kutsuma, ja Friida
 nuttis, sest Teo oli veel ülal.

Juba olid peaaegu kõik elanikud majast välja
 jooksnud.

Poest ajas paksu suitsu välja, vaateaken puru-
 nes, ja uksest tungis aegajalt tulekeeli.

Ja siis nägime, kuidas Herman ülal avab akna,
 et värsket õhku sisse lasta. Tal on Teo süles, ja ta
 on mässinud ta teki sisse, sest siis oli talv.

Siis jooksis ka proua Titjen alusseelikus välja,

Kõige nooremat veeretatakse vankris. Teda kutsutakse Giovanni. Ema kutsub teda „Dzomni“. Terese kõneleb talle „Nino“, s. t. armas, et ta ei lõugaks, kui ta teda vankris sõidutab.

„Matteo! Arturo! Terese!...“

Proua Spinelli — see on must kass, ta isegi näugib, kui lapsi kutsub. Kui ta kedagi meist hüüab, siis teised lapsed haugutavad järel:

Uial meie kohal elavad Spinellid. Härra töötab uue kalmistu juures kivitööstuses, kus tehakse hana-tahvleid ja riste ja kõikisugu hauaaluustusi. Ta on pikki mees mustade vurrude ja kollase näoga. Oma tööriistades ta on küll õudne, võib päris ehmatada. Kuid pühapäeval ta on elegantne härra.

„Ainult hotentotid ja inimsööjad,“ kõneleb ta, „ja siin kuudis haiseb hullumini kui sealaudas.“

Uial meie kohal elavad Spinellid. Härra töötab uue kalmistu juures kivitööstuses, kus tehakse hana-tahvleid ja riste ja kõikisugu hauaaluustusi. Ta on pikki mees mustade vurrude ja kollase näoga. Oma tööriistades ta on küll õudne, võib päris ehmatada. Kuid pühapäeval ta on elegantne härra.

„Ei, me peame siit ära kolima.“

Pea iga poole aasta tagant isa ütles ikka:

TERESE.

ohkis ja jooksis ühe juurest teise juure ja palus kõiki, et teataksid tulekahjust — sest ta on öösärgis...

Fresede allüürnik juba jooksis politseisse ja kutsus tuletõrje välja.

Me nägime, kuidas Herman ülal läks ühe akna juure, kus suits oli hõredam. Inimesed hüüdsid talle alt, et ta veel kannataks pisut, tuletõrjujad toovad ta redeliga alla.

Siis leek kustus, ja kõik oli paksu suitsu sees.

Äkki hakkab miski üle akna ääre alla vajuma — valge komps, säält kostis kisa, ja see rippus käte-rätiku otsas.

Kui avati komps, leiti säält seest — Teo!

Siis inimesed hüüdsid: „Bravo, Herman! Kannata veel kaks minutit!“

Äkki kuuldus valju helistamist, ja maja ette sõitis tuletõrje-komando. Pikk redel aeti püsti, mees ronis üles ja tõi Hermani alla.

Kui isa ja ema tulid koosolekult, oli kõik juba möödas, tuli kustutatud ja suits kadunud.

Tänaval oli elav liikumine nagu päeval, ja kõik tunglesid akende juures. Ja proua Titjen jutustas jälle kellelegi, kuidas see kõik oli juhtunud, ja et ta oleks peaaegu sisse jäänud, ja kas see pole häbi — mitte üks inimene ei äratanud teda...

Ema hoidis Teod süles ja hellitas teda.

„Herman on kogu majas kõige mõistlikum!“ ütles ta.

Korda vastu lagipääd.

Siis Heini võttis kepi ja sähmas Paulile kolm minuis.

„Skalbid, mis asjad need on?“ küsis Paul Kaminus.

„Sest punanahad on kõige kihvtim mähg,“ ütles Heini. „Aga see punanaha-mähg on kõige indiaanlased, apashid ja punanahad.“

„Mängime punanahku, Heini!“

„Kas tahate mängida indiaanlasi?“ küsis Heini Heitmüller.

PUNANAHAD.

„Et minu sõbrad tema üle naeraksid? No las katsuvad! Ma teen nad tolmuks!“

„Ja surusin käed ruskikasse.“

„Ta armastab mind,“ mõtlesin ma, „ta tahab mind endaga Itaaliasse kaasa võtta. Mina olen ta kaitsja.“

„Teinekord teen neile tuupi. Kuuled, Terese?“

„Oleksin tahtnud näha, kuidas sa neid mehe moodi puistad.“

„Kui tast lahkusin, tundsin enda päris õnnelikuna.“

„Ta armastab mind,“ mõtlesin ma, „ta tahab mind endaga Itaaliasse kaasa võtta. Mina olen ta kaitsja.“

„Teinekord teen neile tuupi. Kuuled, Terese?“

„Oleksin tahtnud näha, kuidas sa neid mehe moodi puistad.“

„Kui tast lahkusin, tundsin enda päris õnnelikuna.“

„Ta armastab mind,“ mõtlesin ma, „ta tahab mind endaga Itaaliasse kaasa võtta. Mina olen ta kaitsja.“

„Teinekord teen neile tuupi. Kuuled, Terese?“

„Oleksin tahtnud näha, kuidas sa neid mehe moodi puistad.“

„Kui tast lahkusin, tundsin enda päris õnnelikuna.“

„Ta armastab mind,“ mõtlesin ma, „ta tahab mind endaga Itaaliasse kaasa võtta. Mina olen ta kaitsja.“

„Teinekord teen neile tuupi. Kuuled, Terese?“

„Oleksin tahtnud näha, kuidas sa neid mehe moodi puistad.“

„Kui tast lahkusin, tundsin enda päris õnnelikuna.“

„Ta armastab mind,“ mõtlesin ma, „ta tahab mind endaga Itaaliasse kaasa võtta. Mina olen ta kaitsja.“

„Teinekord teen neile tuupi. Kuuled, Terese?“

„Oleksin tahtnud näha, kuidas sa neid mehe moodi puistad.“

„Kui tast lahkusin, tundsin enda päris õnnelikuna.“

„Ta armastab mind,“ mõtlesin ma, „ta tahab mind endaga Itaaliasse kaasa võtta. Mina olen ta kaitsja.“

ME OMA SULEGA

Männimäe

Millest kõneles vana raamat

Ma otsisin vana raamatu —
kalli mälestuse vanaemalt.

Kui olin veel väike ja saamatu,
siis saingi ma selle temalt.

Ma istusin küünlavalgel,
kuma koltunud lehtedel käis.
Ta paistus oli mu palgeil,
tema midagi otsivat näis...

Siis äkki kõrgele lõkendas leek,
tähed otsekui elavaiks said.

Ja jutustasid mulle read need,
kuidas kaitsti kord randu ja maid...

Kuidas kodumaa nurmed võitlushoos
olid niisutet vaprate verest...
Kuis õnnetu rahvas piirati koos
siis orjaöö raudraskest võrest...

Leek madalaks langes, jäi väikeseks,
tähed öömustaks muutusid siis.

Leek paisus, sai jälle kui päikeseks,
temast helises vabadusviis.

Said jälle kuldseks sõnad need,
mulle kõneles vabadusest:
et kuivatet on nüüd silmaveed,
rahvas päevale vastu läheb uuest!

Elmar Noorkukk
Tartu

Tervisi, Kukulinn!

Ole tervitet, sätendav päike,
sinu sära kõik kaunimaks loob.
Võimsalt suur sul ja südilt sul väike
kukulinlane tervitust toob!

Koduks kauniks sa, Kukulinn, meile
suvel — õilmetes päevade a'al,
külvad viljakat seemet me teile
varuks, kingiks me noorustee-ra'al!

Mehiks sirgume eestlaste perre
vapralt võitlema päevad ja ööd!
Tahe valatud kõigi me verre —
teha Eestile suurimat tööd!

Võimsalt vahuta, Saadjärve laine, —
noored viikingid sõnavad taas!
Äravõidetud kurjuse paine
tondisaarlaste jalge ees maas!

Läbi pilvede päikese poole
tõuse, lipp, noorte ridade ees!
Eesti kodule pühendab hoole
terve rahvas kui üksainus mees!

V. E. Öispuu, 13 a. Sõru M.

SÖRU POISTE SUVILÖBUD

Kena juulikuu pärastlõuna. Annan rattale valu, et suplusele mitte „hiljaks“ jääda. Jõuan mereranda. Päike mängib kullana laineil ja kaugele paistab ärasõitva „Dagmari“ suits. Palju rohkem kui see, huvitab mind, kas on ka teisi poisse suplemas. On! Angerjatena hüppavad kolm poissi jääkaitselt vette. Minu viimse teosa moodustab pikk, laudadega kaetud kivisild. Olen pärale jõudnud, — riidest lahti ja vette. Teised suplejad on koolivennad, kellega talvel võidu pinke kulutatud. Tõuseme kõik jääkaitslele püsti, keegi kamandab: „üks, kaks, kolm!“ — ja kõik kaome, pää ees, vette. On juba vee pääl ja all küllalt utjutud, siis tuleb sõdimiskirg. Aga „laskemoon“? Meres on ju muda! Sukeldume üksteise võidu põhja ja toome muda, millega arsttime teistel „reumat“. Nõnda siis viimaks tuleme veest välja ja kuivatame endid. Sel ajal heietame vanu jutte. Tõesti! Kõige kenamad mälestused on jäänud meie päikserikkast rannast.

O. Amon
Vana-Kuuste

Heinaaegsel niidul

Niitjad vihinal niidavad,
sahinal variseb rohi.

Niitjate palged hõõguvad,
nägudel nõretab higi.

Taamal, niitjatest kaugemal,
hoolega võetakse loogu.

Niidul tööd tehakse õhinal,
tööl on siin kiirust ja hoogu.

Linda Reeve
Viru Kabala

Läki laagri'

Hallo skaudid, Viru poisid!

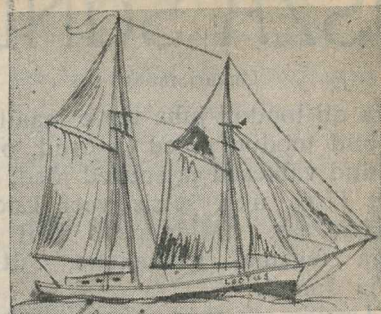
Läki Lobineemele!

Süül on merd ja süinged metsad;
süül on päikest, tormi, tuult!

Päevitüd süül pruuniks, poisu,
nagu neeger, indiaan.

Elad telgis, supled meres,
oled karastatud „teras“.

Sellepärast — kotkad, skaudid
läki laagri, metsasülle!
Läki merre ujuma!

E. Öispuu, 13 a.
Sõru

J.
Sulejoonis

E. Eglit, 12 a.
Kaagjärve

L.

Kodumaa muld

Kodumaa muld
lõhnab kui lill.
Kodumaa muld
kallim kui kuld.
Kodumaa muld
kergem kui sulg.

KIRJAVASTUSED

I. Sibrits Esimene supelus, Ohtu, Kallur, Me kodumaal, E. Hernes Kevade kutsub, Hommik, Ellen Liiv Surnuaial, Kevade meeleolu, Mesilaste surm, Sinissaar Jõgi, Kodukoht, Must Albatross Karjamaale, Sügis karjamaal(!?), Lämmi piim, Minu kodu, Võidupüha, R. Pärn Lepatriinu ja seen, Pada ja katel, Süül kus, Varasuvine Tallinn, Tõivur Maa muld, K. Pallo Meteoroid, Konn, Kaseke, Isamaa eest, Kui isamaa kutsub, Ex libris, Saapapoiss, H. Moosaar Ema mälestused, E. Andok Rukkivihud, Vinnimäe Suurest kivist, Koolielust, Laadal, Öppereisul, Linda Reeve Hiirekütt, Tuti, Helga Puudersell Rõõmupidu, Käsed, Looduse heledid, Karjas, E. Moldov Morse, Madalmaade Vabadusvõitlus, Salme Kaska Magunihaldjad, Kaunile kodule, Helmi T. Kevade, Koolilapsed, Tunnusmärk, L. Aarna Kaunile kevadele, Emale, Alatare Jüts Võidupühaks, R. Haav Muistne kodu, Vilma Miilo Vuliseb, heliseb, Sulejoonis, Linda Pank Kevade, E. Hong Kosjas, Kaval, Koolipreili, Palju, Tunnis, Miku, Neegripäälük, A. Heinla Öpilane, Põleb (Miks teiskordselt?), A. Tevan Lendav propeller, Salakiri, Öppereisul, Kännu-Karla Võidutuli, Lõpupäeval koolis, Pakri saared, Varsakabi ja varsa kabi, E. Eglit Kodumaa, Noormees ja poiss, Ojake, Kevade, E. Öispuu Jutt vanahehest, Merel — ei!

I. Sibrits Kauge põhi, Vinnimäe Paud, Linda Reeve Kohy, Võistlus, Pääsu surm, Must Albatross Ei aita, Kaval haige, Raadio, A. Tevan Veis on aus, Kännu Karla Vesiveski, A. Tevan Tuld!, R. Haav Kohtla-Järve, E. Eglit Kodumaa muld, Õnnetu sünnipäev, Mälestus vanasast, Alatare Jüts Nurmkanan — jaa!

KAASTÖÖ ASJUS

E. Mandli, K. Popp ja palju teisi soovivad, et neile teatataks, kuidas teha kaastööd lehele. Parim nõu on siin: lugege hoolega läbi „Õpilaslhehes“ ilmunud märkused ja nõuded võistlustööde, aineala jne. kohta. Peab esmajoones enesest midagi olema, iga kaastöö on tere-
tulnud!

TISZA* SÜND

Ungari müüt

Ja oli loodud juba terve maailm, ja olid loodud mäed ja orud, olid loodud väikesed ja suured jõed, ainult Tisza üksis seisib veel Looja aujärje ees. „Mida pean küll sinuga tegema, vaenekene,“ ütles looja Jumal.

„Usalda see vaid minu hooleks,“ ütles Jeesus Kristus, „ehk saan mina asja joonde ajada.“

Ja nõnda siis võttis Jeesus kuldse adra, rakendas selle ette hobu-eesli ja ütles Tiszale, et ta käiks tema järel adra künnivagu mööda. Pärast seda vajutas jumalik kündja adra mulda ja kündis jõe sängi, see aga läks kõikjale tema järel künnivagu mööda. Kuid ümber ringi oli igalpool palju rohutaimi, ning eesel oli väga nälgane, ja nagu teada — ta peab eriti lugu rohutaimedest; ta hampsas** ühele ja hampsas teisele poole ja ei sammunud mitte otse, vaid kiskus adragi kord siia, kord sinna jumaliku kündja käest. Ja sestap jooksebki nõnda kiira-käära ja vingerdi-võngerdi Tisza jõgi.

Ungari keelest J. V.

* loe tissa, Doonau järele suurim jõgi Ungaris.

** haaras hammastega rohtu.

EESTLASED RIIA ALL

Algus lk. 2

Teateid polnud mingisuguseid, kuid sõitsime õnne pääle edasi ja lõpuks jõudsime Riia pääjaama. Soomusrong nr. 1 oli säälsamas ja mulle teatati, et nende poolt oli sildade juure välja pandud vahipostid.

Teisel pool Düüna jõge asus vaenlane. Riias mul kedagi vastas polnud, samuti puudusid korraldused ja käsud, kuid et olime tulnud sõdima, siis seadsin oma patarei Tukkumi tee peale, kus kõrge teevalli otsast oli hää linna pommitada. Vaatepunktiks valisin esialgu Riia Oreli raudteevalitsuse suure neljakordse maja, mis asus otse jaama naabruses. Katusele ronides avanes enam kui üllatav pilt: vaenlane ei lähenenud mitte põrmugi. Nähtavasti polnud lätlased kahu-

Mitu imet

Lapi lastelaul

Kepp tõi teele,
tee läks metsa,
leidis naise leibumas*;
andis mulle leiva,
andsin koerale leiva;
haukus koer mulle orava,
andsin papile** orava,
andis mulle valge särgi,
andsin talumehele särgi,
andis mulle vilja,
andsin seale vilja,
löikas mulle tüki liha,
andsin liha kotkale,
sain tiivad;
lendsin üle ühe punase mere,
nägin mitu, mitu imet:
lehm sõtkus, lammast leibus,
linnuk katlaga puid lõhkus,
rebane hauda kaevas,
rebase kutsikas kella löi,
ronga nad hauda kandsid,
linnuk surviise laulis.

Lapi keelest J. V.

* leiba tegemas, ** kirikuõpetajale

reid üldse tarvitusele võtnud. Bermond-Avalovi kolm patareid olid üles seatud kõigi reeglite vastaselt lagedale. Ilma binoklita, palja silmaga olid kahurid näha nagu peopesal. Kaks suurtükki asusid jõe ääres ühe väikese maja õues. See patarei oli meile lähim ja ma võtsin ta kõige esimesena käsile.

Sain parajasti ühe kahuri upakile lüüa nagu koerakutsika, jalad taeva poole, kui meid külvati üle šrapneliga. Hakkasin kohe meid „tervitanud“ vaenlase patareid otsima ja tulistama. Kahurid olid üles seatud Murtina kirikuplatsile Torensbergis. Selle patarei kiireks ülesleidmiseks aitas kaasa tema paigutamine liivasele platsile, mistõttu iga lasu tagajärjel tõusis õhku suur tolmupilv. Sundisin patarei õige lühikese ajaga vaikima. Torensbergi raudteejaamas oli Ber-Avalovi käsutada päris viisaka välimusega soomusrong, mis huupi tulistas Riia, saates oma pommisid siiasinna südalinna. Et esimesed kaks patareid olid juba karistada saanud, siis hakkasin soomusrongi tulistama. See ei kannatanud aga üldsegi pomme, ja kuna tal olid rattad terved, siis pani ta kohe plehku...“

Alles siis — kui lätlased mõne aja pärast jõudsid end koguda, meie soomusrongid tulid ära. See operatsioon ise aga jääb üheks kummalisemaks sõdade ajalukku, kus teise rahva väeüksus peatab võõra rahva päälinna väravais võiduka, suurearvulise pääletungiva armee.

J. Pert „V. E.“

ÕINE SEIKLUS

Algus lk. 4

kali. Ainult valvur jäi istuma paki kõrvale, milles arvasime peituvat nende lipu. Kuid kauaks seegi suutis vastu panna. Võib-olla tahtis ta ainult silmitseda sinist hommikutaevast, kui võttis paki, asetaski paki alla ja pööras enda selili murule.

Ootasime umbes kakskümmend minutit. Kui salga keskel kõik jäid liikumatuks, kavatsesime neid rünnata. Kuid mitte suure indiaanlastekisaga ei toimunud see, vaid vargsi, kellegi kuulmata. Lastes kuulda vale tasase vile silmitsesime neid teraselt, kõik jäi rahulikuks. Siis eemaldus meist sõber ning roomas ettevaatlikult lamajate poole. Umbes viis meetrit eemal peatus ta, tõusis küürakile, silmitses lamajaid ja laskus uuesti roomama. Valvurini jõudnud, tõstis ta selle paki ettevaatlikult pakilt, libistas paki päänäht ja asetaski sama hoolikalt poisi päänäht tagasi rohule. Siis võttis paki kaenlasse ja algas tagasitulekut.

Kõik läks õnnelikult ja nüüd eemaldusime, et noorseppadele mitte pihku jääda. Eemalt ja hästi varjatult jälgisime nende tegevust.

Valvur oligi juba ärkvel. Kohkudes äratas ta ka sõbrad. Kuid, mis läinud, see läinud. Kes lipu viis — tont seda teab.

Tekkis nüüd küsimus, kuidas toimetada lipp oma laagrisse, sest noorsepad olid lõiganud meil tee. Mul oli õnneks mantel üll. Mähkisin siis lipu endale mantli alla ümber keha, läksime Peedu poole tagasi ja tulime siis hoopis teist teed skautide laagri poole.

Peagi olid noorsepad vastas ja silmitsesid meid teravalt. Meie aga alustasime kohe juttu, et kas nad tulevad linnast ja lähevad laagrisse, või mõtlevad nad hommikust suplust järves ette võtta jne.

Mul oleks olnud nagu tuli taldade all. Hiilisin samm-sammult eemale ja kadusin tihnikusse, jättes noorsepad otsima oma lippu, mis just praegu nende keskelt läbi läks.

Otsimine oli aga asjata, sest juba järgmisel päeval leidsid nad oma lipu linnas pääkorterist ühes noomitusega.

SPORT

SAAPAVIKSIJA INGLISE POKSITROONIL

**Endise maailmameistri võitja elu-
käik. — Farr peksis treeninguruumi
tunginud sporditoimetaja läbi.**

Uueks poksisuuruseks on elukut-
seliste hulgas tõusnud inglise meis-
ter Tommy Farr. See on 23-aasta-
ne valeslane, kes enne poksiringi
asumist oli saapaviksija, kaevan-
dustööline ja lõpuks võõrastemaja
uksehoidja. Oma värske kuulsuse
eest võlgneb ta tänu võidule endise
maailmameistri, 28-aastase juudi
Max Baeri üle. Endine maailma-
meister esines üsna saamatult noo-
re tõusva tähe vastu ja ta pole kau-
geltki enam see Max, kes omal ajal
sirutas hiiglase Carnera põrandale.

Viimane matš oli Baerile luige-
lauluks tema poksikarjääri alal.
Baeride perekonna poksiaue eest as-
tub edaspidi välja ainult noorem
vend Buddy. Nagu teisedki spordi-
suurused, siirdub Max Baer filmi-
alale. Talle on tehtud kaks ette-
panekut: üks inglaste, teine amee-
riklaste poolt. Hollywood paku-
vat talle 10.000 dollarit nädalas.

Baer tähendas Farri kohta pärast
võistlust, et Farr on hää poksija ja
hää taktik, kuid esialgu ta veel ei

suutvat maailmameistriitlini välja
rühkida, kuna tal olevat praegu vä-
he vastupidavust.

Farri karjäär

Farr on alanud poksimest juba
14-aastaselt, mil ta vaevalt kaalus
50 kilo. Tal on selja taga 250 võist-
lust ja oma võimete tõstmiseks on
teenud tööd ööd kui päevad. Ma-
nageriks on tema endine kaaslane
kaevandustöödelt Tom Ewans ja
mõlemad on koos üle elanud aegu,
mil kummalgi ei olnud pennigi tas-
kus.

Tommy Farr on temperamentne
mees. Paar päeva enne matši
Baeriga Londoni suurema ajalehe
„Daily Expressi“ sporditoimetaja
sõandas tungida Farri harjutus-
laagrisse. Kui aga Farr seda mär-
kas, hüppas ta ringist välja ja tor-
mas toimetajale kallale, andes talle
kukla „sirge“. Lüüasaanud toime-
taja kirjeldas lehes oma vahejuhtu-
mitega külaskäiku ja lisis juurde
ennustusena, et vaevalt Farr Baeri-
gi vastu tugevamini võib lüüa kui
kirjutuse autorile ja vaevalt temast
on asja Baeri vastu.

Höckert pole vormis

Berliini 5000 m kuldmedalimees
Gunnar Höckert pole vormis. Ta
on tänavu kolm korda võistelnud:
murdmaajooksus katkestas, kuna
800 ja 1500 m jooksus jäi kolman-
daks noorte jooksjate järel.
Höckert on seletanud oma alavor-
mi kohta, et see olevat tingitud sel-
lest, et ta tänavu on alanud tree-
ninguga hiljem kui tavaliselt ja pää-
legi annab end tunda mõne nädala
eest põetud influentsa. Höckertit
on kutsutud võistleva lähematel
päevadel Stokholmi, Budapesti ja
Marseillesse. Höckert aga on loo-
bunud neist võistlustest ja esimesed
võistlused tahab ta nüüd kaasa te-

ha alles 17. juunil, mil Helsingi
rootslaste spordiklubi JK 32 kor-
raldab rahvusvahelised võistlused.
Neile võistlustele oodatakse ka
rootslast Johnssoni, kelle kohta
Höckert tähendas, et see võib või-
ta nii teda kui ka teisi soome jooks-
jaid.

Taliolümpiast — kuumal ajal!

Teatavasti Norra olümpiakomitee
soovib 1940. a. talimänge oma kor-
raldada võtta. Et sel soovil Rah-
vusvahelise Olümpiakomitee ees
rohkem kaalu oleks, selleks on lu-
banud Norra valitsus ja Oslo linna-
valitsus võistluste korraldajaile tõ-
husat toetust. Norra valitsus on lu-
banud toetada ettevõtet 150.000
krooniga, kuna Oslo linnavalitsus
on võtnud enesele osa ehituste püs-
titamise. Linnavalitsus lubab oma
kulul ehitada kelgutee, rajada jää-
hokiväljakud ja korraldada iluisk-
lemiseplatsid. Oslo linna kulud see-
juures võivat tõusta kuni miljoni
kroonini.

Veronika
Palmõli
Saunaseep

on
parim
sauna
seep!

NOORTE ELU

Sub la sankta stelo de l'espero!

Liidu naisvolinikud

riikides, kes korraldavad rahvusvahelist
kirjavahetust naissoost õpilasil.

Üldjuht

Inglismaa: Mary C. Groen, aad-
ress: 20, Hampton Road, Ilford, Essex.

Volinikud:

Ameerika: Clarice Zerkle, 2424,
Maryland Ave. H. Pk., Topeka, Kansas.

Holland: M. de Boer-Brouwer, Ko-
ningstr. 87, Den Helder.

Kreeka: Dr. Heleni Ikonopulu,
Odos Vosila 23, Athene.

Läti: Nina Vike, Zubisu iela Nr. 3,
dz. 5, Riga.

Prantsusmaa: Mireille Tarabout,
Songères-s.-Sinotte, p. Auxerre (Yonne).

Rootsi: Maja 2. Eriksson, Tomtebo-
gatan 8, IV, Stockholm.

Tšehhoslovakkia: Istok Len-
ke, Rimavska Sobota.

Ungari: Ildiko Pap de Ders-Maré-
falva, 1, Var, Uri u. 4. Budapest.

Neid, kes soovivad teatud riigiga kir-
javahetust, tuleb oma kiri saata vastava
riigi volinikule palvega, see edasi toime-
tada asjahuvilistele või avaldamiseks
noortajakirjades. Kui aga vastust soo-
vitakse volinikult, siis tuleb juure lisada
vastuskupong või kirjutada rahvusvahe-
lisel vastusega postkaardil.

Loodame, et meiegi koolides tekivad
noorte esperanto-ringid, kuigi neid praegu
tegutseb juba mõningais kohtades
õpetajate eestvõttel.

FILATELISTID!

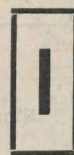
100—150 huvitavat Ungari postmarki
saab see, kes samal hulgal saadab Eesti
postmarke Ungari skaudile. Aadress:
Arpad Serenyi, Zalaegerszeg, Hungar-
land. Kirjavahetus kas esperanto või
saksakeeles.

Filatelist J. Formela, aadress: Sarny
Wolyn Starostwo, Pologne (Poola), soo-
vib vahetada väärtuslikke Poola marke.
Kirjavahetus saksa keeles.

K. J.

Järgmine

„ÕPILASLEHE“
SUVINUMBER

ilmub

4. AUG.

Õpilastele
kupong nr.

28

Päämurdmist algavaks suveks...

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38
39	40	41	42	43	44	ISAMAA AUKS 106.						45	46	47	48	49	50	
51	52	53	54	55	56							57	58	59	60	61	62	
63	64	65	66	67	68							69	70	71	72	73	74	

I 6 20 26 27 35 15 12 / 32 13 19 61

II 63 42 76 27 67 15 56 16 71 27 53

III 32 30 20 34 75 22 / 76 24 33 66 11 / 32 40 53 54 41 21 51 12 / 12 15 66 66 55 / 6 42 50 26 5 44 69 27

IV 48 60 9 8 52 25 58 68 63 7 65 1 72 67 21 51 73 41 24 18 15 56 50 30 43 36 66 26 / 17 28 47 39

63 19 10 14 22 16 39 4 21 37

57 58 35 42 43 44 54 68 57 9 3 26 5

1—14 Eesti Päästekomitee; 15—31 Eesti rahvuslik varaait; 32—39 teenekaim eesti sõdalane; 40—48 Kaitseliidu eelkäija; 49—56 andekas riigimees; 57—66 eesti rahvuskangelane; 67—72 „siiani ja mitte kaugemale“ taganesid Eesti väd; 73—74 Eesti Vabariigi initsiaalid.

I näidendi „Isamaa auks“ autor / eesti esim. realist, kes ennustas vabadust; II on häbiks igale eestlasele; III eesti spordikuulsusi; IV Eesti iseseisvuse välja kuulutaja / Eesti vastane Vabadussõjas.

Kaljo Pajupuu, Alavere

107. SILBID SÖNADEKS

Ka — kai — la — lev — ma — ne —
pa — re — ro — sa — sai — sei — tas
— va — val.

1			
2			
3			
4			
5			

1. Ajalooline jõgi Eestis.
2. Sadamalinn Aafrikas.
3. Kunstil. nahatööstus Tallinnas.
4. Järv Soomes.
5. Jõgi Saksamaal.

1. Prantsuse poliitik.
2. K. Hamsuni teos.
3. Spordiselts Tallinnas.
4. „... ja ta poeg“.
5. Jõgi Venemaal.

Ülaltoodud silbid asetada ruutudesse, nii et igas põikreas saame kaks kahesilbilist sõna, kusjuures esimese sõna lõppsilp on teise sõna algsilbiks. Ridade kaupa on antud ülal ruudustikust esimese ja all teise sõna tähendus.

TÄNASED AUHINNAD:

1. J. Pert „Ühe õppursõduri sõjatee“
2. P. Puusepp „Etteütleri“
3. H. Tõnnov „Väikeste korstnapühkurite jaaniöö“

TÄHELEPANU!

Lahendid, lahendajad ja auhindade saajad ilmutame hiljem.

Tänase nr-i lahendid ära saata hilj. 20. juuliks.

E. Eglit, 12 a.
Kaagjärve

N.

MÄLESTUS VANAISAST

Oli ilus ilm ja varane hommik. Vanaisa vaatas aknast välja ja ütles: „Kae poja-poig, kos tõsõ tare nällatse sõitva kate obesõge veskile, nii et vankriratta kidsivä. Oles esi ka sõitnu, aga ei ole terri.“

H. Kuulman
Ilumetsa

N.

HONORAR

Õpetaja: „Briti ja Välismaa Piibli Seltsil“ on suured varandused käsutamiseks. Nii maksis see selts eesti piibli uue väljaande redigeerimise eest 6 000 krooni honorari.“

Õpilane: „Kui palju on siis üks honorar eesti rahas?“

Alatare Jüts, 13 a.
Valjala

N.

MATEMAATIKA

Õpetaja: Kujutle, Jüts, et sa elad neljandal korral ja igal trepil on kakskümmend astet. Mitu astet pead sa astuma, kui üles saad?“

Jüts: „Kõik.“

TOIMETUS JA TALITUS: Tartus, Võidu 10. O/k. „Koolivara“, telef. 8-29. TALLINNA ABITALITUS: „Kooli-Kooperatiiv“ S.-Karja 19, telef. 456-32. Posti jooksev arve nr. 2188. Vastutav toim.: M. NURMIK. Tegevtoim. ja talitusjuht: E. TONISMÄE. Toim. sekret.: ED. TASA. Väljaandja: TARTUMAA ÕPETAJATE LIIT. „Õpilasleht“ ilmub üks kord nädalas. Tellimishind postiga: aastakäik (30 nr.) — kr. 1.50; poolaastakäik (15 nr.) — kr. 0.75; (10 nr.) — kr. 0.50; (5 nr.) — kr. 0.25. Aadressimuutmine 15 s. Kuulutuste hind: Kuulutusküljel — 5 s. mm., tekstis — 10 s. mm., lehe ees ja tekstis teksti kirjuga 15 s. mm.